

Budget 2017

Social resursnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Förutsättningar	4
2.1 Omvärldsanalys	4
2.2 Styrning och ledning	10
2.3 Personal	12
2.4 Ekonomi	13
3 Processägarskap	16
4 Nämndens mål	17
4.1.1 Kund- och brukarorienteringen ska öka	17
4.1.2 Göteborg ska vara en jämlik stad	17
4.1.3 De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	20
4.1.4 Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra	20
4.1.5 Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	21
4.1.6 Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper	22
4.1.7 Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras	22
4.1.8 Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	23
4.1.9 Äldres livsvillkor ska förbättras	23
4.1.10 Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	24
4.1.11 Det hållbara resandet ska öka	24
4.1.12 Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	25
4.1.13 Personal	25
4.1.14 Göteborg ska öka andelen hållbara upphandlingar	25
5 Nämndens uppdrag	27
6 Ansvarsfördelning	28
7 Resursfördelning	29
7.1 Effektiv resursanvändning (förändringsfaktorn)	29
7.2 Driftbudget	29

1 Inledning

Kommunfullmäktiges budget är Göteborgs Stads övergripande styrdokument och är tänkt att styra stadens utveckling. Göteborgarnas behov ska vara vägledande. Viktigt är också att medarbetarna i Göteborgs Stad får möjlighet att engagera sig och vara delaktiga i verksamhetens utveckling.

Budgeten lyfter fram de mål och uppdrag som är särskilt prioriterade. Övrigt ska utföras som tidigare, enligt gällande lagstiftning och övriga styrdokument. Lagstiftning och ekonomiska ramar står över mål, riktlinjer, planer, program och policys, som ska ses som stödjande dokument.

Från kommunfullmäktiges budget till lokalt budgetdokument

Det är nämndens ansvar att göra verklighet av budgetens inriktningar och prioriterade mål. Varje enskild nämnd ska värdera sin egen roll i arbetet med att nå intentionerna i budgeten.

Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget har nämnden tagit beslut om ett mål- och inriktningsdokument. Där värderas innebörden av kommunfullmäktiges inriktningar och prioriteringar i förhållande till den egna nämndens unika nuläge. Därmed blir de viktigaste målen och inriktningarna konkreta, förtydligade och preciserade. Mål- och inriktningsdokumentet har sedan legat till grund för framtagandet av denna budgethandling. Förvaltningen föreslår konkretiseringar och anpassningar av målen efter förvaltningens situation. Budgeten anger de strategiska vägval som behövs för att i större utsträckning nå målen.

När nämnden tagit beslut om budgeten, tar förvaltningen hand om mål och uppdrag och arbetar in dem i verksamhetsplanerna. Verksamhetsplanerna innehåller mer detaljerade beskrivningar av hur verksamheterna konkret ska arbeta för att nå målen.

Dokumentets uppbyggnad

Inledningsvis beskriver budgetdokumentet förvaltningens förutsättningar för att nå måloppfyllelse under rubrikerna; omvärldsanalys, ledning och styrning, personal samt ekonomi. I avsnitt tre finns en beskrivning av hur Social resursnämnd arbetar i rollen som processägare för målen *Göteborg ska vara en jämlik stad* och *Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare*. I avsnitt fyra finns de politiska mål som nämnden ska ha en ledande roll eller bidra till och strategier för att uppnå målen. I avsnitt fem finns en förteckning över uppdrag som kommunstyrelsen riktat till Social resursnämnd samt nämndens uppdrag till förvaltningen. I avsnitt sex finns en översikt med ansvarsfördelning för målen och vilka verksamheter som aktivt ska arbeta med målen. En beskrivning av hur resurserna fördelas inom förvaltningen och driftsbudget finns i avsnitt sju.

2 Förutsättningar

2.1 Omvärldsanalys

Följande omvärldsanalys bygger på stadsdelarnas omvärldsanalys inför 2017 och har kompletterats med faktorer i omvärlden som särskilt har bäring på Social resursnämnds uppdrag.

Inledning

I Göteborg finns det betydande skillnader i livsvillkor, både mellan befolkningsgrupper och mellan delar av staden. Det gäller även inom enskilda stadsdelar där skillnader i hälsa, uppväxtvillkor och möjligheter att påverka sin livssituation fortfarande är stora. Utanförskap skapar brist på tillit till välfärdssystemet vilket leder till att den sociala oron blir allt tydligare i samhället. Arbetet med att skapa en socialt hållbar stad med minskade skillnader engagerar många i stadens förvaltningar och bolag. Det är viktigt att det engagemanget håller i sig och konkretiseras i olika insatser och handlingar. För att möjliggöra en radikal minskning av skillnader i livsvillkor krävs en styrning av hela staden och en samverkan med civilsamhället som präglas av tydliga prioriteringar och aktivt arbete för att förstärka innovationsarbetet.

Göteborg har en historiskt stor folkökning. Orsakerna är flera, bland annat den ökande globaliseringen som leder till att allt fler vill bo i storstadsregionerna, men också konflikter i omvärlden som gör att människor flyr till länder som Sverige för att finna trygghet. Här står vi inför en stor utmaning att kunna erbjuda goda bostäder och en kommunal service som förskolor och skolor till allt fler människor.

Göteborgs befolknings- och bebyggelsestruktur och den befolkningsutveckling som vi tror kommer att ske innebär också utmaningar när det gäller att bygga en fungerande infrastruktur som gör det möjligt att resa snabbt och miljövänligt till exempelvis arbetsplatser och skolor. Sammantaget innebär det att staden måste kunna finansiera både en fungerande välfärd för allt fler människor och investeringar i infrastruktur som gator, kollektivtrafiklösningar, lokaler med mera

Skillnader i göteborgarnas livsvillkor och hälsa

Den växande segregationen är en stor utmaning för Göteborg. Under 2000-talet har den absoluta fattigdomen minskat i Sverige. Det beror till stor del på ökade realinkomster. Däremot har den relativa fattigdomen ökat under samma period i takt med att inkomstspridningen har ökat. I rapporten *Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg* konstateras att ett samhälle med små skillnader mellan människors livsvillkor ger ett bättre samhälle för alla. Det skapar grund för tillit, tilltro och trygghet som i sin tur stärker förutsättningen att skapa en socialt hållbar stad.

Rapporten visar på de stora skillnaderna i Göteborg inom ett par viktiga områden, såsom utbildningsnivå, ekonomiska förutsättningar och arbetslöshet. Faktorer som enligt forskning är avgörande för goda livsvillkor och en god hälsa. De stora skillnaderna mellan delar av staden visas i följande jämförelser:

- I medellivslängd skiljer det 7,5 år för kvinnor och 9,1 år för män mellan områden.
- 19 procent av alla barnhushåll lever med risk för fattigdom.
- I delar av staden lever 60 procent i ekonomiskt utsatta barnhushåll, i andra delar motsvarar det 2 procent.
- 49 procent av barn till föräldrar med kort utbildning och 93 procent av föräldrar med lång utbildning är behöriga till gymnasieprogram.

- I vissa områden uppger 50 procent att de saknar tillit, i andra områden är det 11 procent.

Befolkningsökning

År 2025 förväntas kommunens folkmängd vara 640 000. Den nya kommunprognosen visar att befolkningen ökar med 92 000 personer fram till 2025, vilket är 17 000 fler än i förra årets prognos. I årets prognos är det framförallt inflyttningen som förändrats till följd av det stora antalet asylsökande. Asylinvandringen påverkar alla åldersgrupper utom pensionärer fram till 2025. Utöver det har antalet barn som föds per kvinna ökat något.

Befolkningsprognoser bygger till stora delar på kända historiska samband kombinerat med antaganden om framtiden. Den stora ökningen av antalet asylsökande under det andra halvåret 2015 har ingen motsvarighet i modern tid och det är mycket svårt att förutsäga hur asylinvandringen kommer att utvecklas framöver.

Under kommande femårsperiod är det planerade bostadsbyggandet mer än dubbelt än under någon femårsperiod sedan 1970-talet. Bostadsbyggandet påverkar inte bara de områden där det byggs utan hela staden, då de som flyttar in i de nya bostäderna till största utsträckning kommer från andra delar av staden. Nya bostäder som försenas får stor påverkan på prognosen. Därmed bidrar även det rekordstora planerade bostadsbyggandet till större osäkerhet i årets prognos.

Även om asylinvandringen påverkar flera åldersgrupper så är det förändringarna i den befintliga befolkningen som står för de största förändringarna. Det är särskilt tydligt i grundskole- och pensionärsåldrarna. Här är det storleken på födelsekullarna som står för de största förändringarna. Den kraftiga ökningen av grundskolebarn beror till största delen på att ökningen av antalet födda under hela 2000-talet, medan förändringarna i pensionärsåldrarna kommer från skillnaderna i födelsetalen mellan 20-, 30- och 40-talet.

De närmsta åren finns det några områden där de demografiska förändringarna får ett tydligt genomslag:

- Fortsatt behov av fler platser inom barnomsorgen. Befolkningsprognosen visar på 5 000 fler 1-5-åringar fram till 2025.
- Grundskoleåldrarna ökar sedan några år tillbaka i mycket snabb takt. Ökningen fortsätter under perioden och 2025 beräknas det finnas 15 300 fler skolbarn än idag. Omräknat till skolklasser med 25 elever i varje klass betyder det 612 nya klasser. Ökningarna är som störst de närmaste åren. Att antalet skolbarn skulle öka markant har varit känt flera år, den ökade flyktinginvandringen bidrar dock till att ökningen blir större än vad som tidigare antagits.
- Även gymnasieåldrarna påverkas av den ökade flyktinginvandringen. De senaste årens minskningar av antalet ungdomar i gymnasieåldrarna vänds till en ökning. Fram till 2025 växer gruppen med drygt 8 000 personer. Ökningen är något större de närmaste åren än mot slutet av prognosperioden.
- De stora årskullarna födda runt 1990 och ökat flyktingmottagande kommer att öka trycket på bostadsmarknaden.
- Halva kommunens folkökning förväntas komma i de förvärvsarbetande åldrarna. Hela gruppen ökar stabilt under prognosperioden. De studenttäta åldrarna 20-24 år är de som växer snabbast, totalt med 8 000 fram till 2025. Gruppen 25-64 år ökar med 40 000 under samma period.
- Mellanpensionärer, 75-84 år, ökar snabbt till följd av de stora årskullarna som föddes under 1940-talet och 2025 antas det finnas 12 000 fler än idag. I åldersgruppen börjar fler synas i äldreomsorgen och då framförallt inom

hemtjänsten.

- Antalet äldre 85 år och uppåt minskar under den första halvan av prognosperioden med 600, men hämtar under andra halvan tillbaka och ökar med ytterligare 200 i förhållande till läget 2015. Efter prognosperioden kommer gruppen att öka i betydligt snabbare takt i och med att 40-talisterna då börjar göra sitt intåg i åldersgruppen.

Sammantaget kommer den demografiska utvecklingen att sätta välfärdssystemet inför stora utmaningar.

Nyanlända och etablering

Invandringen var rekordhög 2015 och det totala antalet asylsökande i Sverige uppgick till drygt 160 000 personer, vilket är en fördubbling jämfört med 2014. I Göteborg bodde 6 193 asylsökande 31 dec 2015, varav drygt 40 procent är barn.

Migrationsverket har under första halvan av 2016 sänkt sina prognoser för nya asylsökande. Enligt prognosen från april 2016 ligger huvudscenariot på 60 000 asylsökande under 2016. Det finns dock en mycket stor osäkerhet i prognosen.

Även om antalet nya asylsökande sjunker de kommande åren kommer det stora antalet asylsökande under 2015 att påverka kommunerna under 2016 och 2017. Ett stort antal förväntas då få uppehållstillstånd och bli mottagna i kommunerna. Prognosen för Göteborg under 2016 är cirka 4 000 och cirka 6 000 för 2017. Det kan jämföras med 2 468 mottagna under 2015. En stor andel av de som beräknas få uppehållstillstånd under 2016 finns redan i staden som asylsökande och får del av kommunens verksamhet. Antalet mottagna under 2018 beräknas sedan minska kraftigt bland annat som följd av förändrad lagstiftning.

Under 2017 får den stora andelen asylsökande sina uppehållstillstånd och påbörjar sin etablering. En snabb etablering på arbetsmarknaden och att ta tillvara deras erfarenheter och kompetenser är centralt för personers möjligheter att etablera sig i samhället.

Ensamkommande unga

Antalet ensamkommande barn som kommer till Göteborg har minskat dramatiskt sedan hösten 2015. De nedskrivna prognoserna om hur många ensamkommande barn som kommer till Sverige medför anpassningar och omställning av verksamheter. Förändringen av lagstiftningen och nya boendeformer påverkar både de boende och personalen i verksamheten. Även förändringen av ekonomiska ersättningsnivåer påverkar förutsättningarna för verksamheten och medför en stor osäkerhet.

För de ensamkommande barnen är väntan i asylprocessen mycket svår och innebär en stor psykisk påfrestning. Det finns en stor osäkerhet om de som kom hösten 2015 får stanna eller inte. Många kommer att få avslag på sina asylsökningar och det kan påverka hur de mår.

Brist på bostäder

Bostadsbristen är akut i Göteborg. Allt fler grupper står idag utanför bostadsmarknaden, främst nyanlända, unga vuxna, personer med social problematik samt personer med funktionsnedsättning. En egen bostad är centralt för personers möjligheter att etablera sig i samhället. Det ställer krav på fler bostäder, men också förmågan att i högre grad anpassa samhällets bostadsutbud till individens behov.

Bostadsbristen påverkar socialtjänsten som fortfarande i många fall får kompensera för detta och konsekvenserna kan bli höga kostnader eller bristande kvalitet i insatsen. Bostadsbristen leder bland annat till ökat bistånd för att undvika nöd.

Andelen av befolkningen som är 65 år och äldre ökar i staden. Det innebär ökade behov av äldreboenden. Efterfrågan är störst i de centrala stadsdelarna och minst i nordost. Den ökade efterfrågan tillsammans med ett stort renoveringsbehov i många befintliga lägenheter gör att det kan bli viss brist på äldreboendeplatser.

Inom funktionshinderområdet finns det fram till 2019 ett behov av 261 lägenheter när det gäller bostad med särskild service (BmSS). Även om det finns planer på totalt 366 lägenheter visar erfarenheten att det troligen inte kommer att vara tillräckligt utan att det kommer att saknas cirka 40 lägenheter. Det innebär att staden fortsatt riskerar höga vitesbelopp när beslut om BmSS inte kan verkställas.

Kompetensförsörjning - en stor utmaning

Befolkningsökningen ställer ökade krav på stadens verksamheter. För att möta det är kompetensförsörjningen en av stadens och förvaltningens största utmaningar.

Göteborg är en växande stad med en stor andel av befolkningen i arbetsför ålder. För att klara kompetensförsörjningen är det viktigt att fokusera på:

- ”Babyboomsbarnen” - årskullarna födda runt 1990
- Nya svenskar
- Äldre medarbetare som kan kvarstå i tjänst

Ökade ambitionsnivåer och ökad efterfrågan på tjänster inom välfärdssektorn medför ökade behov av yrkesutbildad arbetskraft. Generationsskiftet, som vi är mitt inne i, gör det svårt att rekrytera yrkes- och specialutbildad personal, och i vissa verksamheter personal med erfarenhet. Bland våra svårrekryterade yrken märks framförallt undersköterskor, socionomer, behandlingsassistenter och chefer.

Det finns grupper som har svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Krav på utbildning och kompetens ökar och enkla jobb försvinner. Utvecklingen går mot en ökad specialisering och akademisering men det förs diskussioner om behovet att skapa mer differentierade yrkesområden där det finns utrymme för både enkla och kvalificerade arbetsuppgifter. Genom att skapa och behålla tjänster med arbetsuppgifter som är mindre kvalificerade kan man använda den samlade kompetensen effektivare samtidigt som det kan öppna upp för grupper som har svårt att komma in i arbetslivet.

Den mest efterfrågade högskoleutbildning i Social resursförvaltning är socionomexamen. Universitetskanslersämbetet prognostiserar att antalet utexaminerade socionomer ska täcka rekryteringsbehovet i landet under de närmaste åren. Men en ökande konkurrensen på arbetsmarknaden från såväl statliga myndigheter som privata arbetsgivare gör att rekryteringssvårigheterna ökat, speciellt till tjänster med krav på erfarenhet och till tjänster inom myndighetsutövande verksamhet. Den interna rörligheten i staden har också ökat mer än önskvärt.

För de yrken som kräver gymnasieexamen, som till exempel undersköterska och stödassistent, är situationen mer kritisk då för få ungdomar väljer att söka till utbildningarna sett till behovet. Här är vuxenutbildningen den främsta ”leverantören” av utbildade kandidater. En fungerande ”kompetenskedja” där korttidsvikarier slussas vidare till utbildning och praktikanter erhåller anställning efter praktik är viktig för att klara rekryteringsbehoven.

Staden måste arbeta aktivt med att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsmiljö, kompetensutveckling och lönefrågorna är en viktig del. Men inte minst viktigt är att bedriva en verksamhet som skapar stolthet.

Jämställda och konkurrenskraftiga löner är en del av attraktionskraften som arbetsgivare. Konkurrensen om medarbetare med önskad kompetens för arbete i staden

har ökat och att hänga med i löneutvecklingen för att kunna attrahera nya och behålla befintliga medarbetare är en ekonomisk utmaning.

En grundförutsättning för att behålla medarbetare är att erbjuda arbetsplatser där de kan hålla sig frisk ett helt arbetsliv. Det handlar om såväl den fysiska, psykosociala som den organisatoriska arbetsmiljön. Därför är ett systematiskt och förebyggande arbete med arbetsmiljöfrågor på alla nivåer av stor vikt. Intentionerna med den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ligger i linje med behovet av att arbeta med ett hälsofrämjande ledar- och medarbetarskap.

En hög kostnadsutveckling kräver bättre beredskap och tidiga insatser

Den svenska tillväxten väntas bli relativt kraftig under 2016 och 2017 för att därefter dämpas. Det ger en god skattetillväxt för kommunsektorn 2016 och 2017. Samtidigt ökar de demografiska behoven kraftigt i framför allt skolåldrarna. Utvecklingen förstärks av flyktinginvandringen som på kort sikt medför ökade kostnader.

Trots en god skattetillväxt förväntas kostnadsutvecklingen för staden bli ännu högre. Även om utvecklingen är förväntad är den inte hållbar på sikt och den kommuncentrala beredskapen för att möta oförutsedda kostnader är lägre än tidigare. Det ställer krav på ekonomiska marginaler hos nämnderna och tidiga insatser och åtgärder för att möta kostnadsökningar inom exempelvis individ- och familjeomsorgen.

Forskning tyder på att det är mycket svårt att åstadkomma kostnadseffektiva rationaliseringar i personalintensiva välfärdstjänster. För att minska ett faktiskt eller relativt kostnadsläge behöver istället själva behovet av välfärdstjänsterna förebyggas och minskas. Det åstadkoms genom att ett investeringssynsätt appliceras även på välfärdstjänsterna genom så kallade sociala investeringar. Förutom ett förbättrat kostnadsläge förbättras därutöver människors liv genom att de med hjälp av tidiga insatser får mer jämlika livschanser. Det finns ett stort behov av att i Göteborgs Stad hitta en accepterad modell för sociala investeringar som möjliggör detta.

Narkotikamissbruk bland vuxna

Antalet narkotikarelaterade dödsfall i Sverige har mer än fördubblats de senaste tio åren. Till en del kan ökningen förklaras av metodförändringar vad gäller analysmetoder. Men därutöver finns en faktisk ökning i Göteborg och nationellt som kan kopplas till opiatbaserade, smärtstillande läkemedel.

Exempel på sådana vanligt förekommande läkemedel är tramadol, fentanyl, morfin och oxikodon ofta i kombination med andra, illegala, preparat. Läkemedlen förekommer vid narkotikarelaterade dödsfall inte minst i Göteborg. Heroindödsfallen har minskat under senare år men förekomsten av substitutionspreparat, som metadon och buprenorfin (subutex), vid överdoser har ökat markant.

År 2011 gjorde vi en kartläggning av det tunga narkotikamissbrukets omfattning i Göteborg. Bland gruppen unga vuxna var cannabis den helt dominerande narkotikan följt av amfetamin och heroin. Vi kommer att göra en ny kartläggning 2017.

I USA och Västeuropa har det på senare år vuxit fram en stark och välfinansierad rörelse med målet att legalisera i första hand cannabis. Göteborg är en av många städer som motsätter sig den utvecklingen. Ett led i motståndet är stadens engagemang i ECAD, European Cities Against Drugs.

Under hösten 2016 fattar riksdagen beslut om att avskaffa det kommunala vetot mot att

inrätta sprutbytesprogram. Tanken är programmet ska minska smittspridningen av till exempel hiv och hepatiter. Huvudansvaret för verksamheten ska ligga på sjukvården.

Drogsituationen bland unga – missbruk och beroende

Svaren från årets Drogvaneundersökning i Göteborg visar att ungdomar i Göteborg dricker och röker mindre än någonsin tidigare. Andelen elever i årskurs 9 som uppger att de någon gång druckit alkohol har halverats sedan den första undersökningen 2004. Från 70 till 35 procent. Även i gymnasiet år 2 har drickandet minskat. 69 procent uppger att de druckit alkohol det senaste året, vilket kan jämföras med 88 procent år 2004.

Även narkotikabruket minskar något i de flesta av Göteborgs stadsdelar. Cannabis är fortfarande den klart dominerande drogen. Användandet av Spice har minskat kraftigt sedan den förra undersökningen. Det kan bero på att fler spice-varianter har narkotikaklassats, att dödsfallen har gett drogen ett dåligt rykte och att Göteborg aktivt arbetar med att utbilda personal och föräldrar. Det förebyggande arbetet ger effekt och behöver fortsätta.

Våld i nära relationer

Brottsförebyggande rådets senaste nationella kartläggning från 2014 visar att drygt var femte person någon gång i sitt liv utsatts för brott i nära relation. Det rör sig om drygt 25 procent kvinnor och nästan 17 procent män. Utsattheten är högst i åldern 25-44 år, ungefär var fjärde person.

Polisanmälningarna om misshandel i nära relationer mot kvinnor respektive män har under den senaste femårsperioden ökat i Göteborg. Ökningen är procentuellt sett större än den som skett på nationell nivå. Enligt Brottsförebyggande rådet går det inte att urskilja någon tydlig trend över tid, varken för män eller kvinnor, om andelen misshandelsbrott där gärningspersonen är en närstående ökar eller minskar.

När det gäller hedersrelaterat våld visar olika kartläggningar och bilder en utbredd problematik med att särskilt unga kvinnors liv begränsas och hotas på grund av hedersrelaterat våld.

Beläggningen på Kriscentrum för kvinnor (KCK) har varit konstant hög, runt 90 procent, under de senaste fem åren. Tidigare år har det funnits utrymme att öka beläggningen på de ideella kvinnojourerna, men utrymmet har minskat. Sju av tio stadsdelar uppger att det oftast är fullt när de frågar om plats på en kvinnojour. Den allmänna bostadsbristen i staden försvårar för våldsutsatta personer att ordna boende på egen hand efter jourtiden. Det leder till att boendetiden på jourerna förlängs. Det leder även till att hemflyttningen till det gemensamma boendet ökar, vilket markant försvårar möjligheten att bryta våldet.

Det finns fortfarande barn som inte kan fortsätta skolgången under tiden de vistas på en kvinnojour. Att säkra skolgången för barnen är ett utvecklingsområde tillsammans med stadsdelarna och som också bör omfatta stadens friskolor.

Allt fler nyanlända kvinnor söker sig till Kriscentrum för kvinnor (KCK). Många av dem har omfattande behov av stöd inom flera områden.

2.2 Styrning och ledning

Den övergripande inriktningen för kommunfullmäktiges budget är att skapa ett jämlikt och hållbart Göteborg. Bakgrunden till att budgeten så starkt betonar jämlikhet är att skillnaderna i bland annat hälsa och livsvillkor har ökat i staden. Uppväxtvillkoren under de första levnadsåren har stor betydelse för människors framtida hälsa och levnadsförhållanden. Fokus riktas därför på tidiga insatser med ett tydligt barnperspektiv.

Vårt uppdrag

Social resursnämnd ska stödja stadsdelsnämnderna i deras befolkningsansvar och samordna för staden gemensamma verksamheter inom det sociala området. Genom kärnuppdraget kan nämnden påverka människors livsvillkor och bidra till en jämlik stad.

Social resursnämnd har kommunfullmäktiges uppdrag att stödja och samordna arbetet med det politiska målet *Göteborg ska vara en jämlik stad*. 2017 är Social resursnämnd tillsammans med stadsdelsnämnden Askim-Frölunda-Högsbo processägare för det politiska målet *Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare*. En beskrivning av arbetet som processägare för målen finns i avsnitt 3.

Vår vision

Vårt arbete i nämnden och förvaltningen ska genomsyras av visionen:

Tillsammans har vi kraft att skapa nya möjligheter i människors liv. I ett hållbart Göteborg finns det plats för alla.

Våra förhållningssätt - Så här vill vi ha det i Social resursförvaltning!

Förvaltningen har brutit ner och förtydligat vad stadens förhållningssätt betyder för alla medarbetare i Social resursförvaltning. Den arbetskultur vi tillsammans skapar är det sammanhållande kittet för hur vi lyckas i vårt uppdrag.

Vi vet vårt uppdrag och vem vi är till för

Vi har ett demokratiskt, lagstyrt uppdrag och vi förverkligar de mål och ambitioner politikerna beslutat om. Vi arbetar för en jämlik stad. Det vi gör ska göra skillnad för människor och vi sätter göteborgarnas behov och rättigheter i centrum.

Likabehandlingsprincipen ska gälla oavsett göteborgarens bakgrund eller stadsdel. Vi följer upp vilka som tar del av våra insatser och att insatserna ger positiva effekter för dem.

Vi bryr oss

I varje möte med göteborgarna skapar vi förtroende för vår verksamhet. Vi engagerar oss i dem vi möter och i deras livssituation. Vi arbetar tillsammans med brukarna för att hitta lösningar. Vi möter varandra och våra brukare med respekt.

Vi arbetar tillsammans

Människan har sammansatta behov och rättigheter. Det kräver helhetssyn men också att vi samarbetar med andra aktörer för att på bästa sätt svara mot göteborgarens alla behov och rättigheter. Det ska också vara självklart att dem vi är till för är med, påverkar och samskapar.

Vi tänker nytt

Samhället och människorna förändras. Våra etablerade lösningar räcker inte alltid till. Därför är utveckling en ständig närvarande fråga i verksamheten. Vi ska hitta nya lösningar inom ramen för våra resurser och de uppdrag vi har. Vi påtalar också nya behov där vi ser att de finns - vår kunskap förändrar!

Hur vi omsätter det i praktiken

Förvaltningen har tagit fram ett arbetsmaterial - *Så här vill vi ha det i Social resursförvaltning!*, som förtydligar förväntningarna på alla medarbetare i att bidra till en arbetskultur som stödjer oss i vårt uppdrag. Under 2017 kommer alla arbetsplatser att arbeta med materialet för att identifiera vad i den befintliga kulturen på arbetsplatsen som ska värnas och vad som behöver utvecklas.

De fyra förhållningssätten ska ingå som en del i planeringen på alla nivåer och även följas upp. De ingår därför i gemensamma verktyg för nulägesanalys, introduktion av nya medarbetare, medarbetarenkäter och utvecklings- och lönesamtal.

Systematisk verksamhetsutveckling

Förvaltningen ska systematiskt utveckla verksamheterna för att skapa största möjliga nytta för dem vi är till för. Mänskliga rättigheter och likabehandling är en viktig del i arbetet med att utveckla verksamheten liksom att vi vet vilka kvalitetskrav som finns på verksamheten.

Tre påståenden ger oss vägledning i utveckling av verksamheten:

1. ***Jag*** (som brukare eller kund)***upplever att jag fått det bättre***. De insatser vi erbjuder ska medföra positiva effekter för våra brukare eller kunder. En förutsättning för det är att vi tar reda på vilka behov och önskemål de har och att vi utformar verksamheten därefter.
2. ***Vi*** (som verksamhet)***vet att du har fått det bättre***. Vi följer systematiskt upp vilka som tar del av våra insatser och vilka effekter insatserna ger. Våra mål är mätbara och vi beskriver vilken nytta vi vill åstadkomma för dem vi är till för.
3. ***Vår kunskap förändras***. Vi använder den kunskap som vi får av uppföljningen när vi utvecklar våra metoder och arbetssätt och tar samtidigt tillvara kunskapsutvecklingen i omvärlden. Vår kunskap ska leda till utveckling av våra verksamheter och förvaltningens samlade kunskap och analys ska ligga till grund för förändring och politiska beslut.

Vi ska fortsätta att utveckla och förbättra dokumentationen och systematiken i planering och uppföljning samt öka kund- och brukarinflytandet. Där det finns behov av att säkerställa kvalitet ska vi beskriva och utveckla processer och rutiner. I det systematiska förbättringsarbetet ingår också riskanalyser, egenkontroll och avvikelshantering.

Från budget till konkreta planer

Social resursnämnds budget beskriver övergripande angreppssätt, strategier, för respektive mål. De styr och vägleder planeringen för att bidra till måluppfyllelse.

Mål och uppdrag riktas till de verksamheter som aktivt ska arbeta med dem. Verksamhetscheferna prioriterar och bedömer hur målen ska hanteras inom verksamhetsområdet.

Alla chefer dokumenterar planeringen i verksamhetsplanen på respektive nivå.

Uppföljning och rapportering

Social resursnämnds rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige ska ske utifrån risk och väsentlighet, vilket innebär att det i första hand är särskilt viktiga resultat, utvecklingsområden och händelser som ska rapporteras. Rapporteringen ska innehålla viktiga mätresultat men framförallt analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet och vad det betyder för den egna verksamheten och Göteborgs Stad som helhet. Förvaltningen rapporterar löpande och enligt fastställd struktur till nämnden.

Verksamheternas analys av resultat ska ligga till grund för utveckling och bidra till förvaltningens samlade uppföljning till nämnden. Fokus ska vara på särskilt viktiga resultat, analyser och slutsatser.

Statistik ska vara könsuppdelad där det är relevant och möjligt. Statistiken ska också inkludera de personer som inte definierar sig som kvinna eller man.

I uppföljningen och rapporteringen av verksamheten ska vi särskilt beakta barn- och ungdomsperspektivet.

2.3 Personal

Medarbetare

Antalet tillsvidareanställda var 31 augusti 2016 1 378 medarbetare. Det innebär att antalet tillsvidareanställda har ökat med knappt 30 procent på ett år. Antalet chefer har ökat i takt med antalet anställda och i snitt har varje chef 12 underställda.

Andelen arbetad tid av timanställda är cirka 12 procent och har ökat kraftigt. Orsaken till ökningen beror dels på att förvaltningen har expanderat med verksamheter inom boende för ensamkommande ungdomar samt med boenden för korttidsavlastning, vilket är verksamheter som kräver att vikarier tas in vid korttidsfrånvaro, och dels på att de ankomstboenden som fortfarande var öppna under början av 2016 bemannades med timavlönad personal.

Rekryteringssvårigheterna har ökat i förvaltningen för flera yrkesgrupper som till exempel myndighetsutövande socialsekreterare/familjerättssekreterare, behandlingsassistenter, undersköterskor och chefer. Expansionen inom integrationsområdets boenden har klarats av utan större rekryteringssvårigheter då arbetet med nyanlända attraherar många sökande.

För att klara den fortsatta kompetensförsörjningen i förvaltningen behöver vi arbeta med att vässa vår attraktionskraft för att attrahera nya medarbetare och för att behålla våra befintliga. Ett fortsatt aktivt arbetsmiljöarbete är centralt. Ett arbete som ger medarbetarna goda förutsättningar för att bedriva en verksamhet som de kan vara stolta över. Våra egna anställda är de viktigaste ambassadörerna för att attrahera nya medarbetare. Vi behöver också arbeta mer med att organisera arbetet annorlunda och fördela arbetsuppgifterna på medarbetare med olika kompetens.

Förvaltningens nystartade bemanningsenhet skapar möjligheter att bli en mer attraktiv arbetsgivare för korttidsvikarier genom att kunna erbjuda medarbetarna mer jobb inom flera verksamheter. Det ger oss också möjligheten att slussa kompetenta medarbetare vidare till längre vikariat och relevanta utbildningar för fortsatt anställning.

Jämställda och konkurrenskraftiga löner

Utifrån förvaltningens lönekartläggningar finns inga osakliga löneskillnader mellan

könen inom förvaltningen. Däremot finns flera kvinnodominerade yrkesgrupper, som inte når upp till den lönepolitiska målbilden sett till medianlön och/eller de högre percentilerna.

Att uppnå den lönepolitiska målbilden för 2017 är en utmaning för förvaltningen av flera anledningar:

- Löneutökningsbehoven inom den intäktsfinansierade verksamheten ska balanseras mot möjligheterna till prisökningar och/eller effektiviseringar.
- Den statsbidragsfinansierade verksamheten inom integrationsområdet står inför sänkta ersättningsnivåer.
- För den kommunbidragsfinansierade verksamheten har löneindexet understigit uppskrivningen av den lönepolitiska målbilden under flera år.

Inga större yrkesgrupper inom förvaltningen överstiger de lönepolitiska målen så att utrymmen skapas för att omfördela ekonomiska resurser.

För att klara av att nå upp till de lönepolitiska målen behöver förvaltningen effektivisera verksamheten för att skapa det utrymme som behövs för löneökningar.

Hälsa och arbetsmiljö

Sjukfrånvaron i förvaltningen är samma som förra året, 7,4 procent, och den ökning som varit de senaste åren har alltså upphört. Dalheimers hus som har haft högst sjukfrånvaro i förvaltningen har sänkt sjukfrånvaron med drygt 4 procentenheter.

En normal sjukfrånvaro brukar anses vara 2-4 procent. Förvaltningen bedriver ett aktivt arbetsmiljöarbete för att hantera de utmaningar som verksamheten har, till exempel risken för våld och hot och psykisk belastning till följd av arbete med brukare med svår problematik.

Hälsofrämjande faktorer som påverkansmöjligheter, ledarskap och meningsfullhet är alla viktiga delar såväl i vårt arbetsmiljöarbete som i utvecklingen av verksamheten. Vi stödjer också aktivt medarbetarnas friskvård genom cykelfrämjande bidrag, friskvårdsbidrag och rabatterbjudanden hos många samarbetspartner. Ett aktivt arbetsmiljöarbete kommer att behövas under 2017 för att sänka sjukfrånvaron och för att fortsatt vara en förvaltning där medarbetarna mår gott av att komma till jobbet.

Särskilt arbetsmiljöfokus behövs för integrationsområdet där anpassningar av verksamheten fortsatt kommer att krävas under 2016 och 2017. Vi ser ett ökat tryck på vissa delar av verksamheten som Etableringsenheten och Integrationscentrum samtidigt som boenden för ensamkommande står inför neddragningar. Området har många nyanställda chefer och medarbetare och kompetensen kring arbetsmiljöfrågorna behöver stärkas samtidigt som vi ska klara av de svårigheter som anpassningarna innebär.

2.4 Ekonomi

Nämndens samlade intäkter 2017 beräknas uppgå till 1 634 700 tkr. Av dessa utgör kommunbidraget 565 300 tkr, vilket motsvarar knappt 35 procent. Resterande intäkter om 1 069 400 tkr, drygt 65 procent, avser intäkter från försäljning av verksamhet, bidrag från länsstyrelsen och staten, hyresintäkter, taxor och avgifter samt övriga intäkter.

Kommunbidrag

Kommunbidraget som kommunfullmäktige beslutat om uppgår för 2017 till 565 300 tkr, vilket är en ökning från 2016 med 36 000 tkr (från 529 300 tkr), och som

innebär att kommunbidraget finansierar 35 procent av nämndens verksamhet. Det förändrade kommunbidraget innehåller en indexuppräkningsfaktor om sammanlagt 2,2 procent samt en förändringsfaktor om -0,25 procent. Indexuppräkningsfaktorn är en kompensation för löneavtalsrörelsen om 2,5 procent, lokalkostnader 2,5 procent samt prisökningar för övriga kostnader med 1,0 procent. Förändringsfaktorn är det effektiviseringskrav som kommunfullmäktige beslutat om.

Utöver indexuppräkningsfaktor och förändringsfaktor får social resursnämnd 26 300 tkr som beskrivs under avsnitt 7.2, Driftbudget.

Nämndens intäkter utöver kommunbidrag

Intäkterna för 2017 utöver kommunbidraget uppgår till 1 069 400 tkr, vilket ger en beräknad omsättning på 1 634 700 tkr. Det innebär en ökning med drygt 3 procent jämfört med beräknad omsättning i oktober föregående år, men även en minskning med drygt 20 procent jämfört med beräknad omsättning i januari 2016. Den huvudsakliga orsaken till de kraftiga svängningarna är förändringarna inom verksamhetsområde Integration till följd av både förändrade volymer och av kommande förändringar i ersättningssystemet. Omsättningsökningen beror även till viss del av nya uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Bidrag från länsstyrelsen och staten

Bidrag från länsstyrelsen och staten står för den enskilt största intäktsposten utöver kommunbidraget. Statsbidraget 2017 beräknas till närmre 523 000 tkr, eller 49 procent av intäkterna exklusive kommunbidraget. Statsbidragen minskar jämfört med föregående år men har ökat sett över en längre period, som en följd av utvecklingen inom verksamhetsområdet Integration.

Försäljning av tjänster

Försäljningen av tjänster blir den näst största intäktsposten utöver kommunbidraget och beräknas uppgå till 446 300 tkr, vilket utgör 42 procent av intäkterna exklusive kommunbidraget. Försäljning av boendeplatser ger de största intäkterna men i posten ingår även till exempel korttidsvistelser, dagligverksamhet, familjevård och förvaltarens verksamhet. Köpare av tjänsterna är i huvudsak Göteborgs stadsdelar. Efterfrågan på förvaltningens tjänster bedöms som fortsatt goda och det finns inga tecken på en minskning. Ur risksynpunkt innebär en minskad efterfrågan på 1 procent att intäkterna minskar med cirka 4 500 tkr på årsbasis.

Hysesintäkter

Ytterligare en intäktspost, 61 500 tkr, avser hyresintäkter. Huvudsakligen är det hyresintäkter från boende inom boendeverksamheten. Hyresintäkterna påverkas av belägningsgraden på förvaltningens olika boenden och den har varit god under de senaste åren.

Taxor, avgifter och övriga intäkter

Förvaltningens intäkter består också av taxor, avgifter och övriga intäkter som uppgår till cirka 38 600 tkr. Intäktsposten består främst av avgifter för serveringstillstånd, för äldreomsorg, för hyra av simhallen på Dalheimers hus samt försäljning till kunder inom verksamheterna.

Risikanalyser

På en övergripande nivå bedöms nämnden ha förutsättningar för en budget i balans

2017. Det finns dock stora utmaningar och i budget 2017 finansieras så mycket som två tredjedelar av andra källor än kommunbidraget och närmre hälften av dessa utgörs av statsbidrag. Den absolut största utmaningen blir att genomföra anpassningar av verksamheten inom Integration för att möta både förändrade volymer och ändrat ersättningssystem.

Våra möjligheter att påverka övriga delar av intäkterna kan dock ses som goda. Genom bra samverkan med köparna och hög kvalitet i verksamheten finns goda möjligheter till fortsatt hög efterfrågan. För att minimera riskerna och skapa handlingsmöjligheter vid en förändrad efterfrågan krävs en återkommande dialog med dem som köper våra tjänster, en kontinuerlig omvärldsbevakning samt hög kostnadsmedvetenhet i förvaltningen.

För den nämndbidragsfinansierade delen finns en risk i att efterfrågan ökar samtidigt som bidraget ligger fast. Det visar sig till exempel inom socialjouren och inom familjerätten där ärendemängden ökat till följd av befolkningsutvecklingen utan att nämndens ramar följt med i utvecklingen. Den uppdelade finansieringen försvårar också möjligheten till omfördelningar mellan verksamhetsområden då det enbart kan ske inom den nämndbidragsfinansierade verksamheten.

Nämndens kostnader

Ekonomi handlar om att effektivt använda resurserna. Med effektivitet i en verksamhet menas hur väl målen uppnås i förhållande till de resurser som används. Det innebär att vi ska använda resurserna på bästa sätt i varje del av verksamheten, likaså att vi använder dem till rätt saker så att det samlade resultatet på bästa sätt bidrar till målen.

Förvaltningens kostnader beräknas uppgå till 1 634 700 tkr, vilket innebär ett budgeterat nollresultat. Verksamheten är personalintensiv och kostnaderna utgörs därför till 46 procent av personalkostnader. Andra stora kostnadsposter är bland annat lokalkostnader, föreningsbidrag och kostnader för köp av verksamhet och tjänster. Utifrån en riskbedömning är delar av förvaltningens kostnader förhållandevis fasta på kort sikt och därmed svåra att påverka ur detta perspektiv.

Eget kapital

I dagsläget budgeterar vi ett nollresultat för 2017 vilket innebär att vi inte planerar att ta eget kapital i anspråk. Syftet med ett eget kapital är i huvudsak att möjliggöra ett långsiktigt ekonomiskt tänkande. Det skapar också möjligheter för nämnden att kunna göra kortsiktiga satsningar på prioriterade projekt av engångskaraktär.

Det kommuncentrala regelverk som finns tillåter att nämnderna har rätt att använda ett eget kapital motsvarande 0,5 procent av omsättningen. Om nämnden vill använda mer eget kapital ska en begäran göras till kommunstyrelsen där motiven ska framgå.

3 Processägarskap

Social resursnämnd är processägare för målet *Göteborg ska vara en jämlik stad*. Arbetet är nedbrutet i fem fokusområden baserade på relevant forskning och erfarenhet. De fem fokusområdena är:

1. Ge varje barn en god start i livet
2. Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolorna
3. Skapa förutsättningar för arbete
4. Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen
5. Skapa strukturella och övergripande förutsättningar för arbete med social hållbarhet, Jämlikt Göteborg

För arbetet ska ett övergripande program tas fram under 2017. För konkreta aktiviteter utifrån respektive fokusområde tas en sektors- och förvaltningsövergripande fokusplan fram.

Den modell för samordning av arbetet med Jämlikt Göteborg, som arbetades fram inför 2016, består och involverar stadens stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och bolag. Aktuell strategi för processägarskapet gäller till 2020 och bygger på fyra områden:

1. Bredda kunskapsbasen och sprida kunskaper och erfarenheter
2. Främja kunskapsbaserat arbete
3. Utveckla samverkan och kunskapsallianser
4. Systematiskt följa och dokumentera utvecklingen

Förvaltningen har ett särskilt ansvar för det femte fokusområdet som handlar om att arbeta med de strukturella och övergripande förutsättningarna. Arbetet bedrivs inom ramen för processägarskapet.

Tillsammans med SDN Askim-Frölunda-Högsbo kommer Social resursnämnd 2017 att också vara processägare för målet *Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare*. Målet ligger i linje med det övergripande målet att Göteborg ska vara en jämlik stad. Fokus för processägarskapet kommer att vara att säkra en jämlik och likvärdig myndighetsutövning inom socialtjänstprocessen.

4 Nämndens mål

4.1.1 Kund- och brukarorienteringen ska öka

Strategi

Prioriterat mål från Social resursnämnd

Förvaltningen ska systematiskt utveckla verksamheterna för att skapa största möjliga nytta för dem vi är till för. Vi ska fortsätta utveckla och förbättra dokumentationen och systematiken i planering och uppföljning samt öka kund- och brukarinflytandet. Vi ska också utveckla verksamheten utifrån stadens gemensamma processer och där det finns behov beskriva och utveckla processer och rutiner.

Arbetet med att systematiskt utveckla verksamheterna innebär att vi ska:

- arbeta för att uppfylla kvalitetskrav som finns på verksamheten
- ta reda på kundernas eller brukarnas behov
- kommunicera vad vi kan erbjuda till våra kunder eller brukare
- följa stadens gemensamma processer samt beskriva och utveckla verksamhetens processer och rutiner där det finns behov för att säkerställa kvaliteten
- dokumentera insatserna
- ge kunder och brukare inflytande i verksamheten och ta till vara avvikelser, synpunkter och klagomål för att utveckla verksamheten
- följa upp att våra insatser motsvarar behoven och hur kunder, brukare eller partners upplever insatserna
- följa upp resultat och effekter av våra insatser samt vilka vi når med insatserna och vilka vi inte når
- återkoppla resultat och analys av vår verksamhet till kunder och brukare

Uppföljning

I uppföljning av målet används måtten: andelen nöjda kunder eller brukare, andelen brukare som upplever att deras situation förbättras, andelen som mäter kund/brukarnytta samt systematisk synpunktshantering. Rapporteringen ska också innehålla exempel på förbättringar som gjorts och vilka resultat det fått eller kommer få långsiktigt.

4.1.2 Göteborg ska vara en jämlik stad

Strategi

Prioriterat mål från KF:s budget

Övergripande

Genom förvaltningens kärnuppdrag påverkar vi människors livsvillkor och bidrar till minskade skillnader. Vi ska analysera vilka insatser som på bästa sätt kan bidra till att minska ojämlikheten i livsvillkor och hälsa och följa upp så att vi vet att vi är på rätt väg. Rapporten Skillnader i hälsa och livsvillkor är en viktig grund för det.

Förvaltningen ska delta med kompetens och erfarenhet i fler forum för Jämlikt

Göteborg och vi ska stärka den interna kommunikationen i förvaltningen kring frågorna. Att skapa och bygga vidare på kunskapsallianser är en viktig del i arbetet för ett jämlikt Göteborg. Förvaltningen ska utveckla samverkan med andra aktörer, med särskilt fokus på idéburen sektor.

Förvaltningen ska lyfta strategiska frågor som staden måste beakta och belysa för att bli mer socialt hållbar och för att vi ska fortsätta att vara en resurs i sociala frågor för våra målgrupper. Vi ska bidra till att synliggöra frågor och visa på skillnader som vi eller andra förvaltningar och bolag behöver arbeta vidare med.

Arbetet för ett jämlikt Göteborg kräver långsiktighet och uthållighet, men pågår samtidigt här och nu. Förvaltningens ska bidra till de fem fokusområden som kommunfullmäktige anger:

Ge varje barn en god start i livet. Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolorna.

Uppväxtvillkoren under de första levnadsåren har stor betydelse för människors framtida hälsa och levnadsförhållanden. I alla verksamheter och beslut ska vi därför särskilt fokusera på tidiga insatser och barnens uppväxtvillkor. Vi ska ha starkt fokus på barn och unga som vi direkt eller indirekt möter i våra verksamheter. Det innebär att:

- Vi sätter barnens behov i centrum, både när vi möter barn i våra verksamheter och när vi möter vuxna som har barn.
- Vi ser till att barnen får information på ett sätt de förstår.
- Barnen får möjlighet att ta ställning, säga vad de tycker och delta i beslut som rör dem. Alla beslut som vi fattar i våra verksamheter ska vägas mot grundprinciperna i FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Vi ska uppmärksamma barn och ungas behov av stöd och arbeta för att de får rätt insatser. Att barn och unga får rätt stöd för att klara sin skolgång är av särskild vikt.
- Vi ska vara särskilt aktiva för att stödja alla nyanlända barn och ungdomar.
- Vi ska bidra till ökad kompetens och utveckla insatser i staden för att kunna möta barn och unga som är utsatta för sociala risker.
- Vi ska bidra till att stärka barn och ungas egna resurser

Skapa förutsättningar till arbete

Idéburen sektor ska vara en samverkanspart i arbetet med hållbara innovationer och jobbtillväxt. Förvaltningen har både en konsultativ roll och fungerar som utvecklingsenhet i frågor kring samverkan med idéburna organisationer. Det innebär att:

- Vi ska stödja med kunskap till sammanhang i staden där idéburna offentliga partnerskap kan vara aktuella som en form av utveckling av verksamhet och som alternativ till upphandling där sådan inte krävs.
- Vi ska i första hand stärka långsiktighet och stabilitet i sociala företag och i andra hand stödja nyetablering av sociala företag.
- Vi ska samverka med bland andra Business Region Göteborg och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning för att stärka arbetet ytterligare.

Förvaltningen har en viktig roll i att bidra till att skapa förutsättningar för att fler personer kommer ut i arbete. Det innebär att:

- Vi ska fortsätta att driva och utveckla verksamheter så att fler personer som står långt från arbetsmarknaden får förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden.
- Vi ska förbättra vår interna samordning inom förvaltningen och med andra aktörer så att fler människor kommer in på arbetsmarknaden.
- Vi ska se över vår organisering av arbetet och fördela arbetsuppgifter för att få in nya medarbetare med annan kompetens.
- Vi ska erbjuda fler praktik- och ferieplatser.

Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen

Miljön vi lever i påverkar vår hälsa, våra livsvillkor och vår upplevelse av trygghet i samhället. Hälsa bygger på en grund av delaktighet i samhället. Samhällsplaneringen kan verka hälsofrämjande, men också påverka människors hälsa och samhällets sociala sammanhållning negativt.

Stadsplaneringens processer behöver engagera invånarna både för att påverka utformningen av de fysiska miljöerna och för att stärka invånarnas delaktighet och inflytande och eget ansvar. Det innebär att:

- Vi ska främja tryggheten i offentliga miljöer så att människor vågar röra sig fritt i stadsrummet.
- Vi ska fortsätta bidra med kunskap och bidra till att stärka den sociala dimensionen i stadsplaneringen.
- Vi ska arbeta med det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet.
- Vi ska särskilt beakta barnperspektivet i vårt arbete för en socialt hållbar stadsutveckling.
- Vi ska fortsätta tillgodose boenden för våra målgrupper.
- Vi ska verka för att fler lägenheter skapas inom Bostad först. Hemlöshetsplanen och den strategiska inriktningen för boendeverksamheten är centrala i arbetet.
- Vi ska förbättra den fysiska miljön kring våra boenden och verksamheter.
- Vi ska verka för att våra brukare får information om allemansrätten och de rättigheter och skyldigheter som gäller när man vistas i naturen. Vi informerar om "Skrota skräpet" och hur viktigt det är att bidra till en ren offentlig miljö.

Skapa strukturella och övergripande förutsättningar för arbete med social hållbarhet, Jämnt Göteborg

Förvaltningen har ett särskilt ansvar för det femte fokusområdet som handlar om att arbeta med de strukturella och övergripande förutsättningarna. Arbetet bedrivs inom ramen för processägarskapet.

Uppföljning

Genom att arbeta med strategin bidrar förvaltningen till en jämlik stad. Rapporteringen av målet ska innehålla exempel på hur vi arbetat med målet och resultat som det har gett eller förväntas ge i ett längre tidsperspektiv.

4.1.3 De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Vi arbetar för ett jämlikt samhälle där alla har lika rättigheter. Jämlikhet är alla människors lika värde och rättigheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, socioekonomi och geografisk hemvist i staden.

Förvaltningen ska inkludera mänskliga rättigheter och likabehandling i planering och uppföljning ur såväl ett brukarperspektiv som medarbetarperspektiv. Det gör vi genom att:

- Diskutera likabehandling och mänskliga rättigheter på våra arbetsplatser.
- Öka kunskapen om likabehandling, förhållningssätt och normer ur såväl ett brukarperspektiv som ur ett medarbetarperspektiv.
- Analysera strukturella skillnader utifrån olika diskrimineringsgrunder utifrån både brukarenkäter och medarbetarenkäter.
- Vid introduktionen av nya medarbetare och chefer ska information om stadens förhållningssätt kring likabehandling och mänskliga rättigheter ingå.
- Ge riktade insatser till nyanlända för fördjupad kunskap om mänskliga rättigheter, rättigheter och skyldigheter i samhället och mot varandra.
- Fortsätta arbetet för EU-medborgare som vistas i staden och implementera planen för kommunala insatser som rör EU-medborgare.

Uppföljning

Genom att arbeta med strategin bidrar förvaltningen till att alla stadens verksamheter ska genomföras av mänskliga rättigheter och främja likabehandling. Rapporteringen av målet ska fokusera på hur vi har arbetat med målet utifrån exempel.

4.1.4 Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Jämställdhet mellan könen, där inflytande, villkor och makt fördelas jämnt, är en förutsättning för ett jämlikt samhälle. Vi ska ge likvärdig service och bemötande till flickor och pojkar, kvinnor och män och ingen ska bli diskriminerad på grund av kön, könsidentitet eller uttryck.

Vi ska fortsätta arbetet med att integrera jämställdhet på alla nivåer i våra verksamheter, både utifrån ett brukar- och ett medarbetarperspektiv. Vi utgår ifrån planerings- och uppföljningsprocessen och som stöd i arbetet använder vi stadens material för jämställdhets- och jämlikhetsintegrering.

För att kunna förändra behöver vi ha kunskap om vår målgrupp, deras behov och vilka vi möter. Det gör vi genom att:

- Alla verksamheter, där det är relevant, ska föra könsuppdelad statistik.

Statistiken ska inkludera personer som inte definierar sig som kvinna eller man.

- Vi ska kartlägga hur vår målgrupp ser ut utifrån könsfördelning och behov.
- Vi ska göra jämställdhetsanalyser av resursfördelning, brukarnas upplevelse av nöjdhet, de insatser vi erbjuder samt av de insatser personerna vi möter tar del av.
- HR-enheten kartlägger lön och andra anställningsförhållanden som underlag för verksamheterna att analysera.
- Jämställdhetsanalyserna ger oss underlag till prioritering och genomförande av aktiviteter som leder till ökad jämställdhet i våra verksamheter.
- Vid beslut som rör verksamhetens utveckling ska jämställdhetsperspektivet beaktas.

Det krävs kunskap för att arbeta med ökad jämlikhet och jämställdhet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att stärka kunskapen hos chefer och medarbetare i jämlikhet, jämställdhet och normkritik.

Uppföljning

Genom att arbeta med strategin bidrar förvaltningen till att den strukturella könsdiskrimineringen upphör. Rapporteringen av målet ska fokusera på hur vi arbetat med målet utifrån exempel.

4.1.5 Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Inom förvaltningens egna verksamheter ska delaktighet och inflytande stärkas huvudsakligen genom strategier under målet Kund- och brukarorienteringen i förvaltningen ska öka.

I förvaltningens strategiska arbete riktat till och i samverkan med andra aktörer, ska vi fortsatt utveckla och sprida metoder och verktyg för dialog med invånare i enlighet med stadens principer för medborgardialog.

Förvaltningen har boendeverksamheter i olika delar av staden. Då det finns behov av dialog ska vi delta i och stödja stadsdelsförvaltningarna i deras samtal med medborgarna i närområdet. Vi ska också, vid behov, själva ta initiativ till dialoger med berörda aktörer.

För att nå målet om ökade möjligheter till delaktighet och inflytande ska vi fortsätta skapa möjligheter för samverkan med idéburna organisationer. Vi följer Överenskommelsen om samverkan mellan Göteborgs stad och organisationer inom social ekonomi och vi arbetar enligt principen om tidigt samråd.

Uppföljning

I uppföljningen av målet används resultat från Statistiska centralbyråns medborgarundersökning och SOM-institutets i Göteborg undersökning som indikatorer. Vi följer också upp föreningsbidragen där vi möjliggör målet genom medel till föreningar.

4.1.6 Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Vi ska bidra till målet genom att uppmuntra till ökad föreningsverksamhet i områden med låg socioekonomisk hälsa. Stödet ska stimulera till ökat föreningsengagemang och därmed kunna bidra till ökade förutsättningarna för ett mer jämlikt Göteborg.

Vi fortsätter att ge stöd och att samarbeta med brukarorganisationer för personer med funktionsnedsättningar.

Uppföljning

I uppföljningen av målet ska vi analysera om nya förutsättningar har lett till fler initiativ tas till att bilda nya föreningar. Detsamma gäller samverkan med brukarorganisationerna.

4.1.7 Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att förbättra livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning.

Det är vanligt att personer med funktionsnedsättning upplever att de har en sämre hälsa än befolkningen i övrigt. Folkhälsomyndigheten har identifierat faktorer som förbättrar livsvillkoren för personer med funktionsnedsättningar. När vi planerar vår kärnverksamhet ska faktorerna för personer med funktionsnedsättning uppmärksammas:

- Jämlikhet
- Anti-diskriminering och likabehandling
- Tillgänglighet (webbplats, lokaler med mera)
- Arbete
- Fysisk aktivitet
- Socialt deltagande

Vi behöver också konkret utveckla vårt arbete inom tillgänglighet genom att:

- Åtgärda brister i våra lokalers tillgänglighet.
- Bidra i stadens arbete för en tillgänglig webbplats.

Uppföljning

I uppföljningen ska verksamheterna ge exempel på hur personer med funktionsnedsättning prioriterats eller synliggjorts i vår kärnverksamhet.

Målet ska också följas upp genom att statistik för 2016 om lokalers tillgänglighet och webbplatsens tillgänglighet jämförs med statistik från 2017. Verksamhetsstöd ansvarar för jämförelsen av tillgänglighet.

4.1.8 Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare

Strategi

Prioriterat mål från KF:s budget

Social resursnämnd är tillsammans med SDN Askim-Frölunda-Högsbo processägare för målet Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare.

Social resursnämnd väljer att länka målet till Göteborg ska vara en jämlik stad och förtydliga perspektivet individ- och familjeomsorg i arbetet inom de i fem fokusområdena.

1. Ge varje barn en god start i livet
2. Ge barn fortsatt goda förutsättningar genom skolåren
3. Skapa förutsättningar för arbete
4. Skapa hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen
5. Skapa strukturella och övergripande förutsättningar för arbete med social hållbarhet

Till målet knyts även kommunfullmäktiges prioriterade mål från budgeten om att ta fram och implementera en plan mot etablerat missbruk och beroende. Planen ska ge en gemensam strategisk riktning för stadens drogförebyggande arbete och ett stöd i uppföljningen. Förvaltningens utbildningsinsatser och information till föräldrar och personal ska fortsätta.

Uppföljning

I uppföljningen av målet ingår resultat från drogvaneundersökningen, uppföljning utifrån strategierna i planen mot etablerat missbruk och beroende och kartläggning av tungt missbruk samt socialtjänstrapporter utifrån myndighetsutövning.

4.1.9 Äldres livsvillkor ska förbättras

Strategi

Mål från kommunfullmäktiges budget att bidra till

Förvaltningen behöver stärka de äldres möjligheter till ett så fortsatt rikt liv som möjligt. Det gör vi främst genom att utveckla brukarinflytande, bemötande och hälsofrämjande insatser på våra särskilda boenden Bergsjöhöjd och Kallebäck.

Förvaltningen bidrar även till att äldres livsvillkor blir bättre genom seniorläger och verksamhet i Allégården. Under 2017 ska förvaltningen arbeta för att fler kan delta på seniorläger. Genom ökad samverkan med frivilligsamordnarna ska vi hitta fler äldre som är isolerade. Ur ett jämlikhetsperspektiv är det också angeläget att undersöka möjligheten att sänka åldern för att delta i seniorläger som idag är 75 år.

Uppföljning

I uppföljning av målet ska vi använda resultat från brukarrevisioner, våra planerings- och uppföljningssystem (inkl. BoendeDOK) samt Socialstyrelsens brukarenkät. Vi ska fokusera på mål och handlingsplan avseende metoder i våra enhetsplaner.

Vi följer upp antal seniorer deltar i läger i olika åldersgrupper och vilka stadsdelar de kommer ifrån.

4.1.10 Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen ska fortsätta att systematiskt utveckla och förbättra miljöarbetet i linje med Göteborgs stads styrande dokument. Vi ska sträva efter att miljöfrågorna vävs in och blir en naturlig del i vårt dagliga arbete. Där det är möjligt ska vi involvera brukarna i förvaltningens pågående miljöarbete. Det här ska vi göra konkret:

- Förvaltningen ska öka medarbetarnas möjlighet att källsortera. För att få fler att källsortera ska vi fortsätta marknadsföra kretslopp och vattens projekt. Vi ska också fortsätta att återanvända och att återvinna.
- Förvaltningen ska påbörja arbetet med att inventera kemikalier i de verksamheter där barn finns.
- Förvaltningen ska fortsätta marknadsföra Lokalförvaltningens elbesparingsprojekt "Vi kan påverka" med syfte att få fler att spara energi.
- Vi ska vid möten och konferenser, helst helt eller så långt det är möjligt, välja vegetarisk och ekologisk mat.

Uppföljning

Vi följer upp det förvaltningsövergripande miljöarbetet och rapporterar till nämnden och cheferna. Vi gör också uppföljningar per verksamhetsområde.

I uppföljningen används måtten: Andelen medarbetare i procent med möjlighet att avfallssortera och andelen inköp av ekologiska livsmedel.

4.1.11 Det hållbara resandet ska öka

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen ska minska resandet med tjänstebil, resor med privat bil i tjänsten och resor med flyg. Förvaltningen ska inte använda flyg för resor under 50 mil. Det gör vi genom att se till att:

- Alla medarbetare följer resepolicyen.
- I första hand välja elbilar vid billeasing.
- Marknadsföra cykelförmåner och västtrafikkort, samt uppmuntra medarbetarna till ett hållbart resande genom att visa på goda exempel.
- Använda resfria möten i högre utsträckning.

Det hållbara resandet är kopplat till målet Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp.

Uppföljning

Vi följer upp det förvaltningsövergripande miljöarbetet och rapporterar till nämnden och

cheferna. Vi gör också uppföljningar per verksamhetsområde.

I uppföljningen används måtten: Resor med tjänstebil - utsläpp CO² ton, resor med privat bil i tjänsten - utsläpp CO² ton, resor med flyg - utsläpp CO² ton och antal resor med flyg under 50 mil, enkelresor. Förvaltningen följer också upp: Antal sålda Västtrafikkort och andelen medarbetare som nyttjar cykelleasing.

4.1.12 Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen arbetar med målet inom ramen för målet Göteborg ska vara en jämlik stad.

4.1.13 Personal

Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen har inte konstaterat några osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor inom förvaltningen 2016. Däremot finns osakliga löneskillnader för flera av förvaltningens kvinnodominerade yrkesgrupper i relation till mansdominerade grupper i staden som helhet. Att nå upp till de lönepolitiska målen är väsentligt såväl för att uppnå jämställdhet mellan könen som för att konkurrera om arbetskraften och behålla befintlig personal.

Vi ska göra analyser av löneläget i relation till den lönepolitiska målbilden från enhetsnivå till förvaltningsnivå för samtliga yrkesgrupper. För de yrkesgrupper som inte når upp till målbilden ska vi omfördela medel på såväl verksamhets- som förvaltningsnivå. Då möjligheterna till omfördelning är prövat ska vi överväga effektivisering i syfte att behålla och erbjuda konkurrenskraftiga löner för befintlig personal. Vi ska lägga särskilt fokus vid löneökningar för medarbetare med långvarig god prestation för att öka lönespridningen.

Uppföljning

Målet följs upp genom löneanalyser av lönelägen på alla nivåer inför löneöversyn 2017.

4.1.14 Göteborg ska öka andelen hållbara upphandlingar

Strategi

Mål från KF:s budget att bidra till

Förvaltningen ska utveckla inköpsfunktionen inom ekonomienheten och inköpsorganisationen i förvaltningen så att den stödjer samtliga verksamheter i att öka andelen hållbara upphandlingar. Genom bättre organisation och ökad kunskap ges förutsättningar för att ställa särskilda krav på social hänsyn som leder till att resultatet av den upphandlade tjänsten genererar sociala värden.

Av de upphandlingar där det är lämpligt eller möjligt att ställa krav på sociala hänsyn ska merparten ske med sådana krav.

Uppföljning

I uppföljningen av målet redovisar vi resultatet som antalet genomförda upphandlingar med krav på social hänsyn i förhållande till antalet genomförda upphandlingar där det varit möjligt att ställa krav på social hänsyn. Rapporteringen ska också fokusera på hur vi arbetat med målet utifrån exempel.

5 Nämndens uppdrag

Ansvaret för att utföra uppdragen har fördelats till chefer som ingår i förvaltningsledningen.

Uppdragen rapporteras till nämnden i samband med årsrapporten. Uppdrag markerade med (*) ska rapporteras fyra gånger 2017 i samband med uppföljningsrapporter och årsrapport.

Uppdragen ska vara genomförda 2017 med undantag för uppdrag markerade med (**) som ska vara genomförda under mandatperioden.

Områden	Uppdrag	Ansvarig
Jämlikhet	Ett långsiktigt program för Jämlikt Göteborg ska tas fram och alla stadens nämnder och styrelser ska involveras i arbetet.	Lotta Liden
	Långsiktiga samhällsekonomiska beräkningar ska genomföras och fungera som ett stöd för ekonomistyrningen i arbetet med Jämlikt Göteborg.	Lotta Liden
	Ett utvecklingsstöd för specifika satsningar inom ramen för jämlikt Göteborg ska inrättas.	Lotta Liden
Mänskliga rättigheter	Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv.	Nicoline Blidberg, Ingela Johansson
	Mötesplatser ska skapas för HBTQ-personer med särskilt fokus på unga transpersoner som ett led i det preventiva arbetet för gruppens hälsa.	Lotta Liden
	Fler boendeplatser för utsatta EU-medborgare ska inrättas genom idéburet offentligt partnerskap där det är möjligt att stanna längre än tre dagar.	Michael Ivarson
	Ett idéburet offentligt partnerskap för arbetet med papperslösa ska inledas.	Lotta Liden
Jämställdhet	Initiativ för social hållbarhet ska tas inom Göteborg som turist-, mötes- och evenemangsstad med särskilt fokus på att motverka trafficking.	Marie Larsson
	Insatser ska göras för att det ska bli enklare att starta upp kvinnojourer.	Marie Larsson, Lotta Liden
	Talarstatistik ska föras under nämnd och styrelsemöten minst tre gånger för att synliggöra könsskillnader. Statistiken ska bifogas protokoll.	Ulla-Carin Moberg
Demokrati	Kompetensen och kvaliteten i stadsdelarnas arbete med medborgardialoger ska utvecklas.	Lotta Liden
Individ- och familjeomsorg	En plan för arbetet med sexualitet och SRHR ska tas fram.	Lotta Liden
	Koncept för att utveckla hur cykelkök ska spridas till fler stadsdelar ska utredas.	Lotta Liden
Personal	Andelen chefer födda utanför norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp. (**)	Nicoline Blidberg
	Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet. (**)	Nicoline Blidberg
	Friskvårdsbidraget ska höjas med 200 kronor per person.	Nicoline Blidberg
	Förvaltningen ska redovisa hur arbetsmiljöarbetet fortskrider, sjuktalens utveckling, samt hur dialogen med de fackliga organisationerna och de förtroendevalda på arbetsplatserna fungerar. (*)	Nicoline Blidberg

6 Ansvarsfördelning

Ansvaret för att planera och följa upp kommunfullmäktiges och nämndens mål, där nämnden ska ha en ledande roll i eller bidra till, har fördelats till chefer som ingår i förvaltningsledningen. I översikten nedan framgår vem som har ansvar för planering och uppföljning av målet samt vilka verksamheter som målet är riktat till och som aktivt ska bidra till måluppfyllelse.

Nämndens mål	Ansvarig	Rikas till
Kund- och brukarorienteringen ska öka	Michael Ivarson	Alla verksamhetsområden och stödfunktioner
Göteborg ska vara en jämlik stad	Michael Ivarson	Alla verksamhetsområden och stödfunktioner
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	Ingela Johansson	Alla verksamhetsområden och stödfunktioner
Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra	Marie Larsson	Alla verksamhetsområden och stödfunktioner
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	Lotta Liden	Social utveckling
Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper	Lotta Liden	Social utveckling
Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.	Ingela Johansson	Funktionsstöd, Integration
Individ- och familjeomsorg ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	Michael Ivarson	Social utveckling, Stöd till familjer och individer, Integration
Äldres livsvillkor ska förbättras	Malin Östling	Boende och socialjour, Funktionsstöd
Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	Ulla-Carin Moberg	Verksamhetsstöd
Det hållbara resandet ska öka	Ulla-Carin Moberg	Verksamhetsstöd
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	Hanteras inom målet "Göteborg ska vara en jämlik stad"	-
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	Nicoline Blidberg	HR
Göteborg ska öka andelen hållbara upphandlingar	Jonas Lundqvist	Ekonomi

7 Resursfördelning

7.1 Effektiv resursanvändning (förändringsfaktorn)

Effektivitet kan definieras på ett flertal olika sätt. Ett vedertaget sätt i teorin är att skilja på inre och yttre effektivitet. Den yttre effektiviteten handlar om att göra rätt saker och den inre om att göra saker rätt. I förvaltningens arbete med att systematiskt utveckla verksamheten ligger fokus på att stärka vårt arbete med uppdraget, brukarinflytande, dokumentation och systematiserad uppföljning och analys. Det har bäring på effektiviteten i förvaltningen. Genom att arbeta med dessa frågor säkerställer vi att vi gör rätt saker, både utifrån uppdrag samt våra brukares och kunders behov.

Genom att systematiskt utveckla verksamheten förbättrar vi även den inre effektiviteten.

Förändringsfaktorn är det effektiviseringskrav som kommunfullmäktige beslutar om i stadens budget. För Social resursnämnd är förändringsfaktorn -0,25 procent för 2017 vilket motsvarar 1 358 tkr. I jämförelse med 2016 är förändringsfaktorn oförändrad. Förändringsfaktorn är jämt fördelad mellan verksamhetsområdena utifrån volym på nämndbidraget. Inom respektive verksamhetsområde fördelas sedan effektiviseringskravet till respektive enhet utifrån en bedömning av enheternas förutsättningar främst vad gäller volym, ekonomisk situation och framtida förutsättningar.

7.2 Driftbudget

Förvaltningen har 2017 fem organisatoriska verksamhetsområden samt en förvaltningsgemensam verksamhet som i huvudsak finansieras gemensamt av verksamhetsområdena. Verksamhetsområdets del av nämndbidraget fördelas av verksamhetscheferna till enheterna i samband med att varje enhet tar fram en detaljbudget. I tabellen nedan finns budgeten sammanställd per verksamhetsområde.

Verksamhetsområde	Ram 2016	Index	Förändringsfaktor	Ränta	Förändringar KF budget	Ram 2017
Boende och socialjour	135 662	2 974	-348	-218		138 070
Stöd till familjer och individer	136 976	3 003	-351	-221		139 407
Funktionsstöd	82 098	1 800	-211	-132	1 500	85 055
Social utveckling	143 274	3 141	-367	-231		145 817
Integration	2 177	48	-6	-4		2 215
Övrig verksamhet	29 413	645	-75	-47	24 800	54 736
SUMMA	529 300	11 611	-1 358	-853	26 300	565 300

Ram 2017

Som utgångspunkt för förslaget till fördelning använder vi 2016 års ram. Nedan lämnas de förklaringar som leder fram till respektive verksamhetsområdes ram för 2017.

Index

Kommunbidraget per verksamhetsområde är uppräknat med 2,2 procent vilket är en sammanvägning av 2,5 procent för löner och 2,5 procent för lokaler samt 1,0 procent för övriga kostnader.

Förändringsfaktor

Enligt kommunfullmäktiges budget uppgår nämndens förändringsfaktor till -0,25 procent, 1 358 tkr, vilket är oförändrat jämfört med 2016. Förändringsfaktorn är procentuellt fördelad mellan verksamhetsområdena. Varje verksamhetsområde gör sedan en bedömning av enheternas olika utgångslägen utifrån volym, ekonomiskt läge och framtida förutsättningar i fördelningen av effektiviseringskravet till enhetsnivå.

För att klara av att nå upp till de lönepolitiska målen behöver förvaltningen effektivisera verksamheten för att skapa det utrymme som behövs för löneökningar.

Förändringar i kommunfullmäktiges budget

Fullmäktiges budget för 2017 innehåller följande nya uppdrag och satsningar:

- Helårseffekt jämställda löner, 850 tkr
- Ökade lönekostnader t f a kommunals avtal, 750 tkr
- Större möjlighet att åka på seniorläger, 1 500 tkr
- Boendeplatser för utsatta EU-medborgare genom IOP, 3 000 tkr
- Insatser för att det ska bli enklare att starta upp kvinnojourer, 2 000 tkr
- Mötesplatser för HBTQ-personer med särskilt fokus på unga transpersoner, 1 000 tkr
- Initiativ för social hållbarhet ska tas inom Göteborg som turist-, mötes- och evenemangsstad med särskilt fokus på att motverka trafficking, 2 000 tkr
- Ett IOP för arbetet med papperslösa ska inledas, 4 000 tkr
- Stärka arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, 2 500 tkr
- Kompetensutvecklingssatsning för stadens personal avseende sexuell hälsa, 2 500 tkr
- Utvecklingsstöd för specifika satsningar inom ramen för Jämlikt Göteborg, 5 000 tkr
- Samordnare för fokusledarskap Jämlikt Göteborg, 3 000 tkr
- Insatser riktade till personer som vill lämna kriminalitet, -1 700 tkr
- Enkelt avhjälpna hinder, -100 tkr
- Justering för sänkt internränta, -853 tkr

Då flera av uppdragen är nya för förvaltningen har medlen för dem budgeterats centralt. När uppdraget är utdelat i organisationen kommer medlen att fördelas därefter.